

Om hedningarna eller folken utanför kyrkan i himlen

318. Det är en allmän uppfattning att de som är födda utanför kyrkan, vilka kallas folken eller hedningarna, inte kan frälsas, emedan de inte har Ordet och följaktligen är okunniga om Herren, och utan Herren finns inte någon frälsning. Att också dessa kan frälsas kan man emellertid veta redan av detta att Herrens barmhärtighet är allomfattande, det vill säga omfattar varje enskild individ. Man kan dessutom veta det därav att också hedningarna föds till människor, lika väl som de som föds inom kyrkan, vilka är jämförelsevis få, samt att det inte är hedningarnas egen skuld att de är okunniga om Herren. Var och en som tänker från ett någorlunda upplyst förnuft kan inse att ingen människa föds för helvetet, ty Herren är idel kärlek, och hans kärlek är att vilja frälsa alla. Därför har det också ombesörjts att det skall finnas en religion för alla människor, och att de därigenom skall kunna erkänna det Gudomliga och ha ett inre liv. Att leva i enlighet med en religion är nämligen detsamma som att leva på ett inre sätt, ty då ser man upp till det Gudomliga, och i den mån man ser upptill det Gudomliga har man inte sina ögon fästa på världen, utan drar sig tillbaka från världen och följaktligen från världens liv, som är ett yttre liv²¹⁷.

319. Att hedningarna fräslas lika väl som de kristna kan alla inse som känner till vad det är som ger upphov till himlen hos människan. Himlen är nämligen inom människan, och de som har himlen inom sig kommer till himlen. Himlen inom människan består i att erkänna det Gudomliga och att ledas av det Gudomliga. En religion som inte erkänner det Gudomliga är inte någon religion. Dessutom har föreskrifterna inom varje religion avseende på dess gudsdyrkan, och alltså på hur det Gudomliga bör tillbes, så att människans sätt att dyrka Gud kan accepteras av honom. Därtill kommer att när en sådan gudsdyrkan råder i sinnet, och i den mån som man alltså vill den eller älskar den, i samma mån leds man av Herren. Det är en känd sak att hedningarna likafullt

som de kristna lever ett moraliskt liv, och många av dem till och med ett bättre liv än de kristna. Man kan leva ett moraliskt liv antingen för det Gudomligas skull eller blott för människornas skull i världen, och att leva ett moraliskt liv för det Gudomligas skull är att leva ett andligt liv. I yttre avseende ser dessa två sätt att leva på likadana ut, men i inre avseende är de helt olika. Det ena slaget frälser människan, det andra frälser henne inte, ty den som lever ett moraliskt liv för det Gudomligas skull leds av Herren, medan den som lever ett moraliskt liv blott för människornas skull i världen leds av sig själv.

[2] Detta skall emellertid belysas med ett exempel. Den som inte gör ont mot sin nästa därför att det är emot religionen och alltså emot Herren, han avstår från att göra ont av en andlig bevekelsegrund, men den som inte gör ont mot en annan blott av den orsaken att han fruktar lagen eller fruktar att förlora sitt goda namn och rykte, ära eller vinning, och alltså för sin egen och världens skull, han avstår från att göra ont blott av ett naturligt skäl och leds av sig själv. Den senares liv är naturligt, medan den förres liv är andligt. Den människa vars moraliska liv är andligt har himlen inom sig, men den vars moraliska liv är blott naturligt har inte himlen inom sig. Orsaken är att himlen inflyter ovanifrån och upplåter de inre delarna av människans sinne och inflyter genom dessa i de yttre delarna av hennes sinne. Världen inflyter däremot underifrån och upplåter de yttre delarna av sinnet, men inte de inre. Inflytelse äger nämligen inte rum från den naturliga världen in i den andliga, utan från den andliga världen in i den naturliga. Om himlen inte tas emot på samma gång, tillsluts därför de inre delarna av sinnet. Av detta kan man se vilka de människor är som tar emot himlen inom sig, och vilka de är som inte tar emot den.

[3] Himlen hos den ena människan är emellertid inte likadan som hos den andra. Den är olik hos varje människa i enlighet med hennes känsla av tillgivenhet för det goda och till följd därav för det sanna. Den människa som är tillgiven det goda för det Gudomligas skull älskar det Gudomliga sanna, ty det goda och det sanna älskar varandra inbördes och vill bindas samman²¹⁸. Det är av denna anledning som hedningarna, även om de i världen inte är i äkta sanningar, icke desto mindre på grund av sin kärlek tar emot äkta sanningar i det andra livet.

320. Det var en ande bland hedningarna som i världen hade levt i det goda av människokärlek i enlighet med sin religion. När han hörde kristna andar resonera om vad man bör tro, förundrade han sig över att de tvistade om

detta. (Andar tvistar nämligen mycket häftigare och skarpare med varandra än människor och i synnerhet om vad som är gott och sant.) Han sade att han inte ville lyssna på dem därför att de resonerade från skenbarheter och villfarelser, och gav dem följande vägledning: ”Om jag är god kan jag av själva det goda veta vad som är sant, och vad jag inte vet, det kan jag lära mig.”

321. Jag har på många sätt blivit undervisad om att de hedningar som fört ett moraliskt liv och levt i lydnad och undergivenhet och i ömsesidig kärlek i enlighet med sin religiösa övertygelse, och som därigenom har fått något av ett samvete, blir väl mottagna i det andra livet och undervisas där av änglarna med stor omsorg i det goda och sanna som tillhör tron. Jag har också fått veta att när de undervisas, uppför de sig anspråkslöst, förståndigt och vist och tar lätt emot sanningar och blir förtrogna med dem. De har inte heller bildat sig sådana falska principer som strider mot trons sanningar och som måste undanröjas, än mindre några anstötliga tänkesätt om Herren, som så många kristna, som inte hyser någon annan föreställning om honom än som en vanlig människa. Helt annorlunda gör hedningarna, som, när de hör att Herren blivit Människa och därigenom uppenbarat sig i världen, genast erkänner det och tillber honom, i det de säger att då Gud är himlens och jordens Gud, och mänskligheten är hans, så har han förvisso uppenbarat sig²¹⁹. Det är en Gudomlig sanning att utan Herren förekommer ingen frälsning, men det bör förstås så, att ingen frälsning kan ske annat än från Herren. Det finns många jordklot i universum, och alla är fulla av inbyggare, av vilka knappast någon enda vet att Herren antagit det Mänskliga på vår jord. Emedan de tillber Herren under en Mänsklig Form, tas de dock emot av Herren och leds av honom. Se ytterligare om denna sak i det lilla verket *Om Jordkloten i Universum*.

322. Såväl bland hedningarna som bland de kristna finns det både visa och enfaldiga människor. För att jag skulle få veta hurdana de är, fick jag tala med dem, stundom under timmar och dagar. Numera finns det dock inte så visa människor som i forna tider, och alldeles särskilt inte som i den Forngamla kyrkan, som var utbredd över en stor del av den asiatiska världen och varifrån denna kyrkas religion spred sig till många folk. För att jag skulle få lära känna dessa människors karaktär har jag fått vara i förtroligt samspråk med några av dem. En person som en gång i tiden hade varit bland de visare människorna i världen, och därför också känd i den lärda världen, var vid ett

tillfälle hos mig, och jag talade med honom om många olika saker. Det ingavs mig att tro att det var Cicero, och eftersom jag visste att han var en vis man, rörde sig samtalet med honom om visdom och förståndighet, om ordning, om Ordet och i synnerhet om Herren.

[2] Om visdom sade han att det inte finns någon annan visdom än den som har avseende på levernet, och att visdom inte kan utsägas om någonting annat. Om förståndighet sade han att den kommer från visdom, och om ordning att den stammar från den Högste Guden, och att leva enligt den Gudomliga ordningen är att vara vis och förständig. Vad Ordet angår glädde han sig på det högsta när jag läste ett stycke från *Profeterna* för honom, och särskilt åt det att varje namn och varje ord betecknade inre ting, och han förundrade sig högeligen över att de lärda i vår tid inte fann nöje i ett sådant studium. Jag kunde klart förnimma att det inre av hans tanke eller sinne var öppet. Han sade att han inte kunde stanna längre, emedan han förnam något som var heligare än han kunde stå ut med, ty så innerligt rörd var han.

[3] Till sist rörde sig samtalet med honom om Herren, att Herren föddes som Människa, men var avlad av Gud, och att han avklädde sig det moder-mänskliga och iklädde sig det Gudomliga Människa, samt att det är Herren som styr universum. I detta sammanhang sade han att han visste en hel del^a om Herren och insåg på sitt eget sätt att det inte kunde förhålla sig annorlunda om människosläktet skulle kunna frälsas. Medan vi samtalade framkastade några illasinnade kristna vissa vanvördiga åsikter om detta ämne. Det brydde han sig emellertid inte om. Han sade att det inte var så underligt, eftersom de under jordelivet hade bibringats sådana vanvördiga begrepp att de innan dessa hade skingrats inte kunde anta begrepp som bestyrkte sanningen, vilket okunniga människor kan göra.

323. Jag har också fått tala med andra som levde i forna tider och som var bland de visare människorna på sin tid. Först såg jag dem på avstånd framför mig, och därifrån kunde de till och med förnimma de inre aspekterna av mina tankar och många av dessa uppfattade de till och med helt och hållet. Av en enda tankeföreställning kunde de utröna hela följderna av min tankegång och utfylla den med de mest förtjusande symboler för vishet och de vackraste förebildningar^a. Det var därför som jag kunde förnimma att de var bland de visare människorna, och det sades mig att de var från de forngamla. Så kom de närmare, och när jag läste för dem något från Ordet, glädde de sig storligen

däråt. Jag uppfattade till och med deras förnimmelse av glädje och förtjusning som i hög grad bestod av att allt och varje del av vad de hörde från Ordet förebildade och betecknade himmelska och andliga ting. De sade att på deras tid, när de levde i världen, var deras sätt att tänka och tala på och även deras sätt att skriva på likadant, och att deras strävan efter vishet var av detta slag.

324. Vad beträffar våra dagars hedningar, däremot, så är de inte lika visa, utan de flesta av dem är till hjärtelaget enkla och okonstlade. De av dem som lever i ömsesidig människokärlek tar emellertid emot vishet i det andra livet, och om dessa är det tillåtet att anföra ett eller annat exempel. När jag läste det sjuttonde och adertonde kapitlet ur *Domarboken* om Mika, hur daniterna rövade bort hans skurna och hans gjutna gudabild och hans levit, så var en ande av hedningarna närvarande som under sitt kroppsliv hade dyrkat en skuren avgudabild. Han lyssnade med uppmärksamhet på vad som hade skett Mika och på berättelsen om Mikas stora sorg över sin skurna avgudabild, som daniterna hade rövat bort, och han greps och rördes också själv av en så stor sorg att han av inre smärta knappast visste vad han skulle tänka. Man kunde också förnimma hur djupt rörd han var och även oskulden i alla hans känslor. Också några kristna andar var närvarande, och de gav akt på honom och förundrade sig över att en bilddyrkare kunde röras av en så innerlig känsla av medlidande och oskuld. Efteråt talade några goda andar med honom och sade att man inte borde dyrka avgudabilder, och att han borde förstå detta eftersom han var människa, och att han utan hjälp av en skuren bild borde kunna tänka på Gud, hela himlens och hela jordens Skapare och Styresman, och att Herren var denna Gud. När de hade sagt detta, fick jag förnimma den inre hängivenheten i hans gudsdyrkan, som han lät mig få del av, och som var mycket heligare än hos de kristna. Av detta framgår det klart att hedningarna lättare kommer in i himlen än våra dagars kristna, enligt Herrens ord hos *Lukas*:

Och människor skall komma från öster och väster och från norr och söder och ligga till bords i Guds rike, och se, då skall de som är sist bli först, och de som är först skall bli sist. (*13:29, 30.*)

I det tillstånd som denna ande var, kunde han nämligen invigas i allt som tillhör tron och ta emot det med en känsla av inre hängivenhet. Det fanns hos honom en sådan känsla av medlidande som kommer av kärlek, och i hans

okunnighet fanns oskuld, och när så är fallet tas allt som tillhör tron emot så att säga spontant och med glädje. Därefter blev han upptagen bland änglarna.

325. En morgon hörde jag på avstånd ljudet av en folksamling^a, och på grund av dess uppträdande insåg jag att den bestod av kineser^b. De framställde nämligen bilden av en ullig getabock, därefter av en kaka av hirs-mjöl och en ebenholtssked och även liksom föreställningen av en flytande stad. De önskade komma närmare, och när de hade förenat sig med mig sade de att de ville vara ensamma med mig, så att de kunde öppet uttala sina tankar. Jag talade emellertid om för dem att de inte var ensamma med mig, och att andra var närvarande som misstycckte att de ville vara ensamma med mig, då de ju var gäster. När de förnam de närvarandes missbelåtenhet, började de undra över^c huruvida de hade förgått sig mot sin nästa, och huruvida de hade gjort anspråk på någonting för sig själva som tillhörde andra. Eftersom alla tankar delges i det andra livet förnam jag deras sinnesrörelse, som bestod av en insikt om och en känsla av skam över att de möjligen hade sårat de andra närvarande, jämte andra goda känslor. Av detta kunde man inse att de var begåvade med människokärlek. Omedelbart efteråt hade jag ett samtal med dem, och omsider till och med om Herren. När jag kallade honom Kristus, märkte jag en viss motvilja hos dem, men jag upptäckte att orsaken var att de medförde denna motvilja från världen, därför att de visste att de kristna levde sämre än de själva och var utan människokärlek, men när jag helt enkelt kallade honom Herren, blev de innerligt rörda. Därefter fick de lära sig av änglarna att den kristna läran framför alla andra läror på hela jordklotet anbefaller kärlek till Gud och nästan, men att det är få som lever efter denna lära. Det finns hedningar som redan medan de levde i världen både av erfarenhet och hörsägen^d lärde sig inse att de kristna för ett dåligt liv, såsom i äktenskapsbrott, hat, kiv, dryckenskap och annat liknande ont, vilket dessa hedningar avskyr, därför att det är emot deras religion. I det andra livet är dessa hedningar mer rädda än andra människor för att tillägna sig trons sanningar. De får dock lära sig av änglarna att den kristna läran såväl som själva tron lär något helt annat, men att de kristna mindre än hedningarna lever i enlighet med sina lärosatser. När de inser detta tillägnar de sig trons sanningar och tillber Herren, men långsammare än andra.

326. Det är vanligt att när hedningar – som tillbett någon gud i form av ett beläte eller en bildstod eller något slags snidad figur – kommer till

det andra livet, så presenteras de för vissa andar som är i deras gudars eller avgudars ställe för att de må befrias från sina fantasier. När de varit hos dem några dagar skaffas fantasierna undan. Också de som tillbett människor presenteras förr eller senare när de kommer till det andra livet för dessa människors andar eller för andra som får träda i deras ställe. Så till exempel presenteras många av judarna för Abraham, Jakob, Mose eller David, men när de inser att dessa är lika mänskliga som andra människor, och att de inte kan ge dem någon hjälp, blir de skamsna och förs till sina egna platser alltefter sitt liv. Bland hedningarna i himlen skattas afrikanerna högst, därför att de lättare än andra tar emot det goda och sanna som kännetecknar himlen. De vill helst av allt kallas lydiga och inte troende. De säger att eftersom de kristna har antagit läran om tron allena, så kan de kallas troende, men att de själva inte kan kallas så, eftersom de inte antager denna lära, eller som de säger, inte kan antaga den.

327. Jag har talat med några av de andar som tillhörde den Forngamla kyrkan. Den kyrka som efter syndaflo den upprättades i ett stort antal länder kallades den Forngamla kyrkan, nämligen i Assyrien, Mesopotamien, Syrien, Etiopien, Arabien, Libyen, Egypten, Filistéén ända upp till Tyrus och Sidon och i landet Kanaan på båda sidor om Jordan²²⁰. Människorna i den kyrkan visste om att Herren skulle komma i världen och var invigda i det goda som tillhör tron, men avföll det oaktag och blev avgudadyrkare. De bodde i främre delen till vänster på ett mörkt ställe i den andliga världen och i ett bedrövt tillstånd. Deras tal var så att säga ihåligt, entonigt och nästan utan något förnuftigt i tankegången. De sade att de hade bott där under flera århundraden och att de emellanåt togs ut därifrån för att tjäna andra i någon form av simpel nytta. Med anledning av detta kom jag att tänka på hurdan den lott är som väntar många kristna i det andra livet, vilka inte är avgudadyrkare till det yttre, utan till det inre, eftersom de dyrkar sig själva och världen och förnekar Herren i sitt hjärta.

328. Att Herrens kyrka är utbredd över hela jordklotet, och följaktligen är allomfattande, och att alla som levtt i människokärlek enligt sin religion är i den, det kan man se ovan (nr 308). Man kan också på samma ställe se att kyrkan där Ordet finns och Herren därigenom är känd förhåller sig likasom hjärtat och lungorna förhåller sig till människan, ävensom att det är tack vare hjärtat och lungorna som alla kroppens organ och lemmar får sitt liv på olika sätt alltefter sina former, lägen och sammanhang med varandra (nr 308).

Om små barn i himlen

329. Det är en del människors tro att endast de små barn som är födda inom kyrkan kommer till himlen, men inte de små barn som är födda utom kyrkan. Orsaken härtill säger de vara att de små barnen inom kyrkan är döpta, och att de genom dopet har inträtt i kyrkans tro. Dessa människor inser emellertid inte att ingen uppnår vare sig himlen eller tro genom dopet. Dopet är nämligen endast ett tecken på, och en erinran om, att människan kan pånyttfödas, och att de som är födda inom kyrkan kan pånyttfödas därför att Ordet finns där, vari de Gudomliga sanningarna förekommer varigenom människan pånyttföds, och att Herren, av vilken man pånyttföds, där är känd²¹. Låt dem därför veta att varje litet barn, var det än är fött, inom kyrkan eller utom den, av fromma föräldrar eller ogudaktiga, tas emot av Herren när det dör och uppfostras i himlen och undervisas enligt den Gudomliga ordningen och därigenom bibringas känslor av tillgivenhet för det goda och genom dessa känslor kunskaper om det sanna; och därefter, allteftersom barnet fullkomnas i förståndighet och vishet, införs det i himlen och blir en ängel. Var och en som tänker från förnuftet kan inse att ingen är född för helvetet, utan att alla är födda för himlen, och att om människan kommer till helvetet så är hon själv skuld till detta, och att små barn ännu inte kan ha någon skuld.

330. De som dör som små barn är lika mycket små barn i det andra livet. De har ett lika barnsligt sinnelag^a, likadan oskuld i sin okunnighet och är i alla avseenden lika späda. De är endast i början av att kunna bli änglar, ty små barn är inte änglar utan blir änglar. Varje människa som lämnar den naturliga världen stannar nämligen efter döden kvar i ett liknande livstillstånd som förut, ett spädbarn i ett spädbarns tillstånd^b, ett större barn i ett barns tillstånd, en ung, vuxen och gammal människa i en ung, vuxen och gammal människas tillstånd^c. Dock ändras vars och ens tillstånd efterhand. Spädbarnens tillstånd överträffar emellertid de övrigas i att de är i oskuld och att det onda ännu inte är djupt rotat i dem på grund ett fullt medvetet liv. Deras oskuld är

sådan att allt som hör samman med himlen kan inplantas i dem, ty oskulden är ett mottagningskärl både för det sanna som hör till tron och för det goda som hör till kärleken.

331. De små barnens tillstånd i det andra livet överträffar vida de små barnens tillstånd i världen, ty de är inte klädda i en jordisk kropp, utan i en kropp som liknar änglarnas. Den jordiska kroppen är i sig själv grov och tar inte emot sina första förnimmelser och första impulser från den inre eller andliga världen, utan från den yttre eller naturliga världen. I världen måste de små barnen därför lära sig att gå, att styra sina rörelser och att tala. Det förhåller sig till och med så att deras sinnen, såsom synen och hörseln, måste öppnas genom övning. Annorlunda är det med de små barnen i det andra livet. Eftersom de är andar, handlar de ofördröjligen i överensstämmelse med sina inre förnimmelser och impulser^a, går och talar även utan övning, men till att börja med utifrån allmänna känslor som ännu inte funnit uttryck i distinkta tankeföreställningar. De införs dock snart i sådana tankeföreställningar, eftersom deras yttre beteende är alltigenom av samma art som deras inre känslor och tankeföreställningar^b. Att änglarnas tal har sin upprinnelse i deras känslor, som skiftar i olika nyanser alltefter deras tankeföreställningar, så att deras tal är helt i överensstämmelse med de tankar som kommer från deras känslolinställning, kan man se ovan (nr 234–245).

332. Så snart de små barnen är uppväckta, vilket sker omedelbart efter döden, förs de in i himlen^c och anförtras i vården av änglar av det kvinnliga könet vilka under kroppslivet ömt hade älskat små barn och samtidigt älskat Gud. Eftersom dessa kvinnor i världen hade älskat alla barn med en liksom moderlig ömhet, tar de emot dem som sina egna, och de små barnen älskar också dem av en medfödd fallenhet som sina mödrar. Var och en har lika många små barn i sin vård som hon av andlig moderskärlek önskar. Denna himmel syns i den främre delen av himlen mitt för pannan, rakt i linje eller riktning med hur änglarna ser upp till Herren. Denna himmels läge är där, därför att

* De små barnen som i andarnas värld – som är mitt emellan himlen och helvetet – uppfost-
ras för himlen sägs uppenbarligen få sin fostran ”i himlen”, emedan de uppfost-
ras av änglar, och alltså i himlens sfär. (Översättarens anmärkning.)

alla små barn är under Herrens omedelbara överinseende. Oskuldens himmel, som är den tredje himlen, utövar också ett inflytande på dem.

333. De små barnen har vitt olika anlag. En del har samma läggning som de andliga änglarna, andra som de himmelska änglarna. De små barn som har en himmelsk läggning syns i den just nämnda himlen på högra sidan, de som är av en andlig läggning på den vänstra. I den Stora Människan, det vill säga i himlen, befinner sig alla små barn i ögonens provins, de som har en andlig läggning i det vänstra ögats provins, och de som har en himmelsk läggning i det högra ögats provins. Det förhåller sig så därför att Herren för de änglar som är i det andliga riket syns framför det vänstra ögat och för de änglar som är i det himmelska riket framför det högra ögat (se ovan, nr 118). Också av detta – att de små barnen i den Stora Människan, eller himlen, är i ögonens provins – framgår det klart att de små barnen befinner sig under Herrens omedelbara tillsyn och överinseende.

334. Hur de små barnen uppfostras i himlen skall också med några få ord förklaras. Av sin uppfostrarinna lär de sig att tala. Deras första tal är blott ett uttryck för känsla, som gradvis blir alltmer distinkt allteftersom tankeföreställningar ingår i det. De tankeföreställningar som kommer från känslorna ger nämligen allt tal hos änglarna dess prägel (såsom man kan se ovan i ett därtill ägnat kapitel, nr 234–245). I barnens känslor, som alla uppstår ur deras oskuld, får först sådana ting inträde som både syns för ögonen och skänker dem glädje, men eftersom dessa ting är av ett andligt ursprung inflyter samtidigt i dem sådana ting som hör himlen till, varigenom barnens inre tankeföreställningar utvecklas^a, och på så sätt fullkomnas barnen dag för dag. När detta första åldersstadium har förflutit flyttas barnen över till en annan himmel, där de undervisas av lärare, och så vidare.

335. De små barnen undervisas huvudsakligen genom förebildningar som passar deras kynne, och hur sköna dessa är, och samtidigt till det inre fulla av vishet, kan ingen människa någonsin föreställa sig. Därigenom inpräglas så småningom hos dem en förståndighet som hämtar sin själ från det goda. Två förebildningar som jag har fått se är det tillåtet att här beskriva, och av dem kan man sluta sig till de övriga. Först gav de små barnen en åskådliggörande framställning om Herrens uppståndelse ur graven och samtidigt om

hans Mänskligas förening med det Gudomliga, och detta gjorde de på ett så vist sätt att det övergår all mänsklig vishet, och dock på ett på en gång barnsligt och oskuldsfullt sätt. De framkallade också föreställningen om graven, men inte samtidigt föreställningen om Herren annat än på ett så avlägset sätt att man knappast uppfattade att det var Herren, annat än så att säga på avstånd. Orsaken var att det i föreställningen om en grav ligger något förgängligt, vilket de på detta sätt avlägsnade. Ytterst försiktigt lät de därefter någonting atmosfäriskt som liknade ett lätt dis komma in i graven, varmed de betecknade – också med tillbörlig avlägsenhet – det andliga liv som förebildas i dopet. Därefter såg jag dem framställa Herrens nedstigande till ”de fångna” och hans uppstigande med dem till himlen, och detta med en oförliknelig aktsamhet och fromhet, och, vad som var barnsligt intagande, de släppte ned i graven nästan osynliga, synnerligen mjuka och fina trådar, varmed de lyfte upp Herren under hans uppstigande – hela tiden i en helig fruktan så att inte någonting i framställningen skulle beröra något som inte innehöll vad som var andligt och himmelskt. Förutom dessa förekommer också andra förebildningar som barnen deltar i, varigenom de liksom på lek och anpassat efter små barns sinnelag leds fram till insikt om det sanna och känslor av hängivenhet för det goda.

336. Jag har också fått se hurdant deras späda förstånd är. När jag bad Herrens bön, och de små barnen inflöt i min tanke föreställningar från sitt förstånd, kände jag att deras inflytande var så ömsint och mildt att det bestod nästan uteslutande av känslor. Samtidigt märkte jag då att deras förstånd var öppet ända från Herren, ty det som kom från dem var som om det genomströmmade mig. Därtill kommer att Herren inflyter i de små barnens föreställningar företrädesvis med utgångspunkt från deras innersta väsen, ty hos dem finns det inte någonting som har blockerat detta som hos de vuxna. Det finns inga falska principer som hindrar dem från att förstå det sanna, och inte heller ett liv i det onda som hindrar dem från att ta emot det goda och på

* Eg. ”de bundna”, i 1917 års bibelöversättning kallade ”de fångna” (se *Ps. 146:7 Jes. 49:9*, också *Sak. 9:11, Matt. 27:50–53*), vilka var sådana människor och andar som var fjättrade i falskheter på den ”lägre jorden”, men längtade efter sanning, och som Herren befriade eller återlöste genom sitt förhålligande. Se förklaringen i *Apocalypsis Explicata 659:15, 899:9–10*. (Översättarens anmärkning.)

så sätt vishet. Av detta framgår det tydligt att de små barnen inte omedelbart efter döden kommer in i det tillstånd som änglarna är i, utan att de i överensstämmelse med all himmelsk ordning införs däri så småningom med hjälp av kunskaper om det goda och sanna. Herren känner nämligen till alla deras anlag, även i minsta detalj, och leder dem därför till att ta emot både de sanningar som kommer av godhet och allt det goda som kommer av det sanna i enlighet med såväl samtliga impulser som varje impuls för sig som hör till deras böjelser.

337. Jag har också fått se hur allting inplantas i de små barnen genom sådant som är angenämt och behagligt och passar deras kynne. Jag har nämligen fått se barnen klädda på det mest intagande sätt, runt bröstet och sina späda armar prydda med blomstergirlander lysande i otroligt sköna och himmelska färger. En gång fick jag också se små barn tillsammans med sköterskor och jungfrur i en paradisk trädgård, underbart vackert, inte så mycket på grund av förekomsten av träd som på grund av lövvalv av lager liknande pelargångar som ledde mot det inre av trädgården. När nu barnen, smyckade som de var, trädde in i trädgården, ja, då lyste blommorna över entrén som av idel glädje. Av detta framgår det uppenbart vad det är som gör små barn lyckliga och hur de genom det som är vackert och behagligt förs in i oskuldens och människokärlekens goda, och hur detta goda oupphörligen inplantas av Herren i det som är behagligt och vackert.

338. Genom ett i det andra livet vanligt sätt att ge upplysningar har jag fått klart för mig hurdana de små barnens föreställningar är när de ser varjehanda föremål. För dem är det som om alla såväl som varje enskilt föremål lever. Så finns det alltså liv i varje föreställning som de små barnen har, och jag förnam att barnen på jorden har nästan likadana föreställningar när de är fördjupade i sina lekar, ty de har ännu inte såsom de vuxna någon tanke på att något är livlöst.

339. Det har sagts ovan att de små barnen är antingen av ett himmelskt eller andligt sinnelag^a. De som har ett himmelskt sinnelag skiljs lätt från dem som har ett andligt. De tänker, talar och handlar på ett mjukare sätt, så att knappast något kommer fram som inte härflyter från kärleken till det goda i Herren och kärleken till andra små barn. De som har ett andligt sinnelag tänker, talar och handlar å andra sidan inte så mjukt, utan i vart och ett av deras

uttryck uppenbarar sig en viss vibration liksom av vingar. Olikheten framgår också när de blir misslynta såväl som under andra förhållanden.

340. Många tar för givet att de små barnen förblir små barn i himlen och att de lever som barn mitt ibland änglarna. De som är okunniga om vad en ängel är kan ha befäst sig i denna åsikt från avbildningar här och var i kyrkorna, där änglar framställs som små barn. Men saken förhåller sig helt annorlunda. Förståndsklarhet och vishet är vad som skapar en ängel, och så länge som de små barnen inte besitter dessa, är de visserligen bland änglarna, men är icke änglar, utan först när de har blivit förståndiga och visa blir de änglar. Ja, vad som har förvånat mig, de ser då inte längre ut som små barn utan som vuxna. Då har de nämligen inte längre ett barnsligt sinne, utan ett mer moget sinne, sådant som änglarna har. Förståndsklarheten och visheten för detta med sig. Orsaken till att de små barnen ser mer vuxna ut allteftersom de fullkomnas i förståndighet och vishet, och följaktligen ser ut som ungdomar och unga människor i sin krafts dagar, är att förståndighet och vishet är verklig andlig näring²²². Det som ger näring åt deras sinnen ger därför också näring åt deras kroppar, och det är så till följd av motsvarighet, ty kroppens form är inte något annat än den yttre formen av deras inre människa. Man bör känna till att de små barnen i himlen inte växer längre än att de uppnår blomman av sin ungdom^a och sedan blir i denna ålder i evighet. För att jag med visshet skulle få veta att det förhåller sig så har jag fått tala med ett antal ungdomar som uppfostrades som barn i himlen och växte upp där. Jag talade med några av dem redan då de var små barn och sedan återigen när de hade blivit unga män och kvinnor och har av dem fått höra hur deras liv förflutit från den ena åldern till den andra.

341. Att oskulden är ett mottagningskärl för allt som tillhör himlen, och att de små barnens oskuld är en grogrund för alla känslor för det goda och det sanna, kan man få bekräftat av det som har visats ovan om oskulden hos änglarna i himlen (nr 276–283), nämligen att oskuld är att vilja ledas av Herren och ej av sig själv, eller med andra ord, att människan är lika mycket i oskuld som hon har avlägsnats från sitt proprium eller egna jag, och att hon i den mån hon har avlägsnats från det som är hennes eget är i det som är Herrens Eget. Herrens Eget är vad som kallas hans rättvisa och förtjänst. De små barnens oskuld är dock inte äkta oskuld, eftersom den ännu är en oskuld utan

vishet. Äkta oskuld är vishet, ty i samma mån som någon är vis älskar han att ledas av Herren, eller vad som är detsamma, i samma mån som någon älskar att ledas av Herren är han vis.

[2] De små barnen leds följaktligen från den yttre oskuld som alla små barn först är i, och som kallas spädbarnsålderns oskuld, till den inre oskuld som är visdomens oskuld. Denna oskuld är ändamålet med all deras undervisning och utveckling. När de nalkas visdomens oskuld, förbinds därför med dem spädbarnsålderns oskuld, som under den tidigare utvecklingen tjänat dem som ett underlag för visdomens oskuld.

[3] Hurdan de små barnens oskuld är har förebildats för mig genom någonting visst träartat och nästan livlöst hos dem, som dock blev levande allteftersom barnen fullkomnades med hjälp av kunskap om det som är sant och genom känslor av hängivenhet för det som är gott. Därefter framställdes hurdan den äkta oskulden är genom ett underbart vackert och livligt litet barn som var helt naket. De verkligt oskuldsfulla som bor i den innersta himlen, och alltså närmast Herren, ser nämligen inte annorlunda ut inför andra änglars ögon än som små barn, och just som nakna, ty oskuld förebildas genom en nakenhet som man inte rodnar av blygsel över, precis som man kan läsa om beträffande den första mannen och hans hustru i paradiset (7 Mos. 2:25). När deras tillstånd av oskuld gick förlorat rodnade de därför också av blygsel över sin nakenhet och gömde sig (1 Mos. 3:7, 10, 11). Kort sagt, ju visare änglarna är, ju oskuldsfullare är de, och ju oskuldsfullare de är, ju mer ser de ut som små barn. Det är därför som ”den späda barndomen” i Ordet betecknar oskuld.

342. Jag har talat med änglarna om huruvida de små barnen är rena från ondskor, då de ju inte har något verkligt ont, såsom de vuxna har. Det sades mig emellertid att de är lika mycket i det onda som de vuxna, ja, att också de inte är annat än idel ondska²²³, men att de, liksom alla änglarna, avhålls från det onda och hålls av Herren i det goda, ända därhän att det verkar för dem som om de vore i det goda av sig själva. För att barnen i himlen, när de blir vuxna, inte skall ha den falska uppfattningen om sig själva att det goda hos dem har sitt ursprung i dem själva, och inte i Herren, får de därför emellanåt återfalla i sina onda benägenheter som de fått genom arv och lämnas kvar i dessa tills de inser, erkänner och blir övertygade om hur saken verkligen förhåller sig.

[2] En kungason, som dött som barn, men vuxit upp i himlen, hade en sådan uppfattning – att det goda hos honom var från honom själv. Han fick därför

återfalla i ett leverne enligt sina medfödda onda tendenser, och jag förnam då av sfären av hans liv att han hade benägenhet att vilja härska över andra och betraktade äktenskapsbrott som ingenting, vilka onda tendenser han hade i arv från föräldrarna. Efter att han hade erkänt att han var sådan blev han dock åter upptagen bland änglarna, hos vilka han förut hade varit.

[3] I det andra livet lider aldrig någon straff för det nedärvda onda, eftersom detta inte är hans eget och det följaktligen inte är hans fel att han är sådan. Man lider nämligen blott straff för det verkliga onda som är ens eget, det vill säga i den mån man genom sitt levnadssätt har tillägnat sig verklig ondska från sitt nedärvda onda. Att de små barnen, när de blivit vuxna, får återfalla i tillståndet av sitt nedärvda onda är alltså inte för att de skall lida straff, utan för att de skall inse att de av sig själva inte är något annat än ont, och att det är tack vare Herrens barmhärtighet som de förs från det helvete, som är hos dem, till himlen. Så får dessutom ske för att de skall inse att de inte är i himlen på grund av egen förtjänst, utan tack vare Herren, och att de alltså inför andra inte bör skryta över det goda som förekommer hos dem, ty att göra det står lika mycket i strid mot det goda som hör till den ömsesidiga kärleken som det står i strid mot det sanna som hör till tron.

343. Flera gånger när några små barn som ännu var helt barnsliga var samlade hos mig i grupper^a hördes de som en späd oordnad kör och alltså som om de ännu inte uppträdde som en enhet, vilket de gör längre fram när de har blivit mer vuxna. Vad som förvånade mig var att andarna som var hos mig inte kunde låta bli att söka förmå dem att tala. En sådan åstundan är medfödd hos andarna. Jag märkte dock att de små barnen lika ofta kämpade emot, eftersom de inte ville förmås att tala på detta sätt. Jag har ofta lagt märke till deras motsträvighet och motstånd, som yttrade sig i en viss ovilja, och när de fick tillfälle att tala, sade de bara: ”Så är det intel!” Jag har fått veta att små barn frestas på detta sätt, inte bara för att de skall vänja sig vid och införas i vanan att stå emot det falska och det onda, utan också för att de skall lära sig att inte tänka, tala och handla från någon annan, och följaktligen inte heller låta sig ledas av någon annan än av Herren allena.

344. Av vad som anförts ovan framgår det tydligt hur små barn uppfostras i himlen, nämligen att de införs i änglarnas sätt att leva genom att lära sig förstå det sanna och bli visa i det goda, vilket är ett tillstånd av kärlek till Herren

och till nästan, i vilket det finns oskuld. Hur olika barnens uppfostran är hos många på jorden framgår däremot av följande exempel. Jag befann mig på gatan i en stor stad och såg små pojkar slåss med varandra. En massa åskådare strömmade till och iakttog slagsmålet med stor förnöjelse. Det sades mig att till och med föräldrarna eggade sina små pojkar till sådana slagsmål. De goda andar och änglar som såg detta genom mina ögon blev så upprörda över det att jag märkte deras avsky, och alldeles särskilt över att föräldrarna kunde egga pojkar till sådana saker. De sade att föräldrarna på detta sätt redan i tidig ålder utsläcker all den ömsesidiga kärlek och oskuld som de små barnen har från Herren och inför hat och hämndbegär i dem, och att föräldrarna genom sitt sätt att bete sig följaktligen själva utestänger sina barn från himlen, där intet annat än ömsesidig kärlek råder. Må därför de föräldrar som vill sina barn väl akta sig för att bete sig så.

345. Det skall också förklaras hurdan skillnaden är mellan dem som dör som små barn och dem som dör som vuxna. De som dör som vuxna har förskaffat sig ett utvecklingsplan från den jordiska och materiella världen och för det med sig. Detta plan består av deras minne och minnet av deras kroppsliga naturliga känsloliv. Detta plan förblir fixt och ligger därefter overksam, men tjänar likväl efter döden som ett yttersta plan för deras tankeverksamhet, eftersom tanken flödar in i det. Det är till följd härav som människan efter döden är sådan som detta plan är, och sådan som hennes förnuft är i motsvarighet till det som finns på detta plan. De barn däremot som dör som små barn och uppfostras i himlen har inte något sådant plan, utan ett andligt-naturligt utvecklingsplan, emedan de inte medför något från den materiella världen och den jordiska kroppen. Av denna anledning kan de inte vara offer för så grova och usla lidelser och därmed sammanhängande sätt att tänka som de som har dött som vuxna, ty de erhåller allt från himlen. För övrigt är dessa små barn okunniga om att de föddes i världen och tror därför att de föddes i himlen. De känner således inte till någon annan födelse än den som är av andligt slag och som sker med hjälp av kunskaper om det goda och det sanna och genom intelligens och vishet, på grund varav människan är människa. Eftersom nu dessa tillgångar kommer från Herren tror de, och älskar att tro, att de tillhör Herren själv. Likväl kan tillståndet hos de människor som växer upp på jorden bli lika fullkomligt som tillståndet hos de små barnen som växer upp i himlen, om de undanröjer de kroppsliga och jordiska kärleksarterna som består i självkärlek och världskärlek och antager andliga kärleksarter i deras ställe.

Om de visa och de okonstlade i himlen

346. Det är en allmän uppfattning att i himlen förunnas de visa mer ära och upphöjelse än de enkla och okonstlade, emedan det sägs hos *Daniel*:

De förståndiga skall lysa som med fästets glans, och de som fört många till rättfärdighet skall lysa som stjärnorna, alltid och evinnerligen. (12:3.)

Det är dock få som vet vilka de är som avses med ”de förståndiga” och med ”dem som fört många till rättfärdighet”. I allmänhet föreställer man sig att det är de som kallas bildade och lärda som avses, och särskilt de som har undervisat i kyrkan och överträffat andra i lärokunskap och förmågan att predika, och än mer de ibland dem som har omvänt många till tron. I världen anses alla dessa vara förståndiga, men de som beskrivs med dessa ord är likväl inte de som betraktas som förståndiga i himlen, såvida inte deras förstånd är ett himmelskt förstånd. Hurdant ett sådant förstånd är skall förklaras i det som nu följer.

347. Det himmelska förståndet är ett inre förstånd som uppkommer från en kärlek till det sanna, och inte för någon äras skull i världen, och inte heller för någon äras skull i himlen, utan för det sannas egen skull, och de som åtnjuter ett sådant förstånd påverkas av och gläder sig åt det på det innerligaste. De som påverkas av och gläder sig åt det verkligt sanna påverkas av och gläder sig åt himlens ljus, och de som gör detta påverkas också av och gläder sig åt det Gudomliga sanna, ja, åt Herren, ty himlens ljus är det Gudomliga sanna, och det Gudomliga sanna är Herren i himlen (se ovan, nr 126–140). Detta ljus finner inte inträde i något annat än i de inre delarna av sinnet, ty dessa har formats till att ta emot detta ljus, och allteftersom detta ljus finner inträde påverkar och gläder det också sinnet. Vad det än är som inflyter och tas emot från himlen, så för det nämligen med sig en förnimmelse av glädje och behag. Därav uppstår också en äkta känsla av tillgivenhet för det sanna, som

är en tillgivenhet för det sanna för det sannas egen skull. De som är i ett sådant känslotillstånd, eller vad som är detsamma, i ett sådant tillstånd av kärlek, de är i himmelsk förståndighet och lyser i himlen ”som med fästets glans”. Att de gör det beror på att det Gudomliga sanna lyser varhelst det uppenbarar sig i himlen (se ovan, nr 132), och på grund av motsvarighet betecknar ”himlens fäste” detta himmelska förståndiga som, hos människorna såväl som hos änglarna, är i himlens ljus.

[2] De däremot som är i kärlek till det sanna, antingen för sin äras skull i världen eller för sin äras skull i himlen, kan inte lysa i himlen, emedan de inte finner någon glädje i himlens ljus och inte heller i att påverkas av det, utan blott av världens ljus, och världens ljus utan himlens ljus är idel mörker²²⁴. Hos dem härskar nämligen det egna jagets ära^a, emedan detta är vad de har i sikte, och när denna ära är syftmålet, ser människan till sig själv i första rummet, och de sanningar som kan förmås tjäna hennes egen ära betraktar hon blott som medel till detta ändamål och som underdåniga tjänare. De som älskar Gudomliga sanningar blott för sin personliga äras skull^b ser nämligen inte till Herren i de Gudomliga sanningarna utan till sig själva, och sådana människor vänder följaktligen sin blick, som tillhör förståndet och tron, bort från himlen till världen och bort från Herren till sig själva. Därför befinner sig sådana människor i världens ljus och inte i himlens ljus.

[3] Till sin yttre form, och följaktligen inför människorna, ser dessa personer lika intelligenta och lärda ut som de som befinner sig i himlens ljus, därför att de talar på ett liknande sätt, och emellanåt ser de till och med ut att vara visare, emedan de uppeldas av kärlek till sig själva och har lärt sig att hyckla himmelska känslor. Till sin inre form, i vilken de visar sig inför änglarna, är de dock av ett helt annat slag. Av detta framgår det nu tämligen klart vilka de är som avses med ”de förståndiga som kommer att lysa i himlen med fästets glans”. Vilka de är, å andra sidan, som avses med ”dem som fört många till rättfärdighet och skall lysa som stjärnorna”, skall nu förklaras.

348. Med ”dem som fört många till rättfärdighet” förstås sådana människor som är visa, och i himlen kallas sådana människor visa som är i det goda, och i himlen är de människor i det goda som genast tillämpar de Gudomliga sanningarna i sitt liv. När den Gudomliga sanningen kommer att höra till livet blir den nämligen god, emedan den kommer att höra till viljan och kärleken, och vadhelst det är som hör till viljan och kärleken, det kallas gott.

Därför kallas dessa människor också visa, ty visdomen tillhör livet. De däremot kallas intelligenta som inte omsätter de Gudomliga sanningarna omedelbart i livet, utan först släpper in dem i minnet, varifrån de efteråt hämtas fram och tillämpas i livet. Hur och i vilken grad de visa och de intelligenta i himlarna skiljer sig från varandra kan man se i kapitlet om de två rikena i himlen, det himmelska riket och det andliga (nr 20–28), och också i kapitlet där de tre himlarna skildras (nr 29–40). De som är i Herrens himmelska rike, och alltså i den tredje eller innersta himlen, kallas rättfärdiga, och det just av den orsaken att de inte tillskriver sig själva något av rättfärdighet, utan tillskriver Herren all rättfärdighet. I himlen är nämligen Herrens rättfärdighet det goda som kommer från honom²²⁵. Därför är det just dessa änglar som här avses med ”dem som för till rättfärdighet”. Det är också om dem Herren säger:

De rättfärdiga skall lysa såsom solen i sin Faders rike. (*Matt. 13:43.*)

Att de ”lyser som solen” beror på att de av Herrens kraft är i kärlek till honom, och det är denna kärlek som avses med ”solen” (se ovan, nr 116–125). Ljuset hos dem är också som eldsflammor, och även deras tankeföreställningar antar en viss glöd, eftersom de tar emot kärlekens goda omedelbart från Herren såsom varande Solen i himlen.

349. Alla som har förvärvat sig förståndighet och vishet i världen välkomnas i himlen och blir änglar, var och en i enlighet med beskaffenheten av sin förståndighet och vishet. Vad en människa har förskaffat sig i världen stannar nämligen kvar hos henne, och hon tar det med sig efter döden, och det utökas och fullkomnas också, men inom och aldrig utom graden för hennes känsla av tillgivenhet för och längtan efter det sanna och dess tillhörande goda. De som har blott en svag tillgivenhet för och längtan efter det sanna och dess tillhörande goda tar emot endast obetydlig förståndighet och vishet, och dock tar de emot så mycket som de har förmåga att ta emot inom graden av sin tillgivenhet och längtan. De däremot som har en stark känsla av tillgivenhet för och längtan efter det sanna och dess tillhörande goda tar emot stor förståndighet och vishet. Själva graden av deras tillgivenhet för och längtan efter det sanna med dess goda är liksom ett mått som fylls till brädden, och alltså mer för den som har ett stort mått och mindre för den som har ett litet. Att det förhåller sig så beror på att kärleken, som människans tillgivenhet och längtan hör till,

tar emot allt som överensstämmer med sig. Så stor som kärleken är, så mycket tar den därför emot. Det är detta som avses med Herrens ord:

Var och en som har, han skall få, och det i överflöd. (*Matt. 13:12, 25:29.*)

Ett gott mått, packat, skakat och rågat skall ni få i ert sköte. (*Luk. 6:38.*)

350. Alla som har älskat det goda och det sanna för det godas och det sannas skull välkomnas i himlen. De som har älskat i hög grad kallas visa, medan de som har älskat i ringa grad kallas enkla. De visa är i himlen i stort ljus, medan de enkla är i mindre ljus, var och en i enlighet med graden av sin kärlek till det goda och det sanna. Att älska det sanna och det goda för det sannas och det godas skull, det är att vilja och göra det, ty de som vill och gör det sanna och det goda är de som älskar det, men inte de som varken vill eller gör det. De som vill och gör det sanna och det goda är de som älskar Herren och som älskas av Herren, emedan det goda och det sanna kommer från honom. Eftersom således det goda och det sanna kommer från Herren, så är Herren också, väl att märka, i det goda och det sanna och därför också närvarande hos dem som tar emot det goda och det sanna i sitt liv genom att vilja och göra det. I sig själv betraktad är människan nämligen ingenting annat än sitt eget goda och sanna, emedan det goda tillhör hennes vilja och det sanna hennes förstånd, och människan är sådan som hennes vilja och förstånd är. Av detta är det klart att människan älskas av Herren i samma grad som hennes vilja är skapad av det goda och hennes förstånd av det sanna. Att älskas av Herren är också samma sak som att älska honom, ty kärleken är ömsesidig. Herren ger nämligen åt den som älskas av honom en förmåga att älska honom tillbaka.

351. I världen menar man att de som vet mycket – vare sig det är från kyrkans läror och Ordet eller från vetenskaper – ser sanningar på ett inre och klarare sätt än andra, och att de alltså är intelligenta och visare. Dessa människor tror också på samma sätt om sig själva. Vad sann intelligens och vishet är, och vad oäkta och falsk intelligens och vishet är, skall emellertid förklaras i det som nu följer.

[2] Sann intelligens och vishet är att se och förnimma vad som är sant och gott, och som en följd därav vad som är falskt och ont, samt att noga skilja mellan dem och att göra detta från en inre syn- och förnimmelseförmåga^a. Hos

varje människa förekommer såväl inre som yttre egenskaper i sinnet. De inre sinnesegenskaperna tillhör den inre eller andliga människan, de yttre tillhör den yttre eller naturliga människan. Människan ser och förnimmer i enlighet med hur sinnets inre egenskaper är danade och bildar en enhet med dess yttre egenskaper. Människans inre sinnesegenskaper kan inte danas annat än i himlen, de yttre däremot danas i världen. När de inre egenskaperna har danats i himlen, då inflyter dessa egenskaper, som är i himlen, i de yttre egenskaperna, som har sitt ursprung i världen, och formar dessa till sin motsvarighet, det vill säga formar dem så att de verkar som ett med de inre. När detta har skett, ser och förnimmer människan med utgångspunkt från sina inre sinnesegenskaper. Det enda medlet som finns för att sinnets inre egenskaper hos människan skall kunna formas, det är att hon ser hän till det Gudomliga och till himlen, ty, som nyss sagts, sinnets inre egenskaper formas i himlen. Människan ser upp till det Gudomliga, när hon tror på det och tror att allt det goda och allt det sanna och följaktligen all intelligens och vishet kommer därifrån, och hon tror på det Gudomliga när hon vill ledas av det. Alltså upplåts de inre delarna av människans sinne inte på något annat sätt. En människa som är i denna tro, och lever i överensstämmelse med den, har såväl kraft som förmåga att förstå och bli vis. För att hon verkligen skall bli förständig och vis måste hon dock lära sig många saker, inte blott sådana som hör himlen till, utan även sådana som hör världen till – de som hör himlen till från Ordet och kyrkan och de som hör världen till genom att skaffa sig kunskaper och erfarenheter. I den mån människan lär sig dessa saker och tillämpar dem i livet blir hon förständig och vis, ty i samma mån fulländas hennes inre syn som tillhör förståndet och hennes inre känsloliv som tillhör viljan. Enkla människor av detta slag är sådana vars inre delar av sinnet har blivit upplåtna, men som ännu inte har blivit på detta sätt utbildade med hjälp av andliga, moraliska, samhällsnyttiga och naturliga sanningar. Dessa människor uppfattar sanningarna när de hör dem, men ser dem inte inom sig. De visa av detta slag däremot är de människor som inte bara har fått de inre delarna av sinnet upplåtna utan också utbildade. De både ser sanningarna inom sig och uppfattar dem. Av detta är det klart vad sann intelligens och vishet är.

352. Öakta intelligens och vishet består i att inte se och förnimma inifrån vad som är sant och gott, och därav vad som är falskt och ont, utan att blott tro att det som sägs av andra är sant och gott eller falskt och ont, och att därefter bekräfta detta. Emedan sådana människor inte ser det sanna med

utgångspunkt från det sanna, utan från en annan människa, så kan de lika lätt uppsnappa och tro det falska som det sanna och även bekräfta det falska i så hög grad att det ser ut som sanning. Vad nämligen det än är som bekräftas, så tar det på sig ett sken av sanning, och det finns inte någonting som inte kan bekräftas. De inre delarna av sinnet hos sådana människor upplåts inte anorledes än underifrån, men de yttre upplåts i samma mån som de har befast sig. Det ljus med vars hjälp de ser är därför inte himlens ljus, utan ett världens ljus, som må kallas ett naturligt ljusskimmer^a, ty i det ljuset kan falskheter lysa som sanningar, och när de har bekräftats, kan de till och med stråla, men inte i himlens ljus. Av detta slags människor är de mindre intelligenta och visa som har bekräftat sig i falskheter i hög grad, och de mer intelligenta och visa som har bekräftat sig i falskheter i ringa grad. Härav är det klart vad oäkta intelligens och vishet är.

[2] De som i sin barndom trodde att det var sant som de hörde från sina lärare är emellertid inte av detta slag om de vid mognare ålder, när de tänker från sitt eget förstånd, inte hänger fast vid vad de har hört, utan längtar efter sanning, och på grund av denna längtan söker efter sanningen och, när de har funnit den, innerligt intas av den. Eftersom dessa påverkas av det sanna för det sannas skull, tar de det sanna under övervägande innan de bekräftar det²⁶.

[3] Detta kan belysas med ett exempel. En diskussion fördes bland några andar om varför djuren föds med full kunskap om vad som passar deras natur, men inte människan, och det sades att orsaken är att djuren befinner sig i sitt livs ordning, medan människan inte gör det och därför måste bringas i ordning med hjälp av insikter och kunskaper. Om människan emellertid föddes i människolivets ordning, som består i att älska Gud över allt och sin nästa som sig själv, så skulle hon födas i förståndighet och vishet, och i den mån som hennes insikter växte, skulle hon därför också födas till tro på allt sant. De goda andarna såg detta genast och förnam att det förhöll sig så, och detta enbart från det sannas ljus. De andar däremot som hade bekräftat sig i tro allena, och som till följd därav hade kastat åsido kärleken till Herren och människokärleken, kunde inte förstå det, emedan det ljus som kommer av falskhet, och som de hade bekräftat sig i, för dem hade fördunklat sanningens ljus.

353. All sådan intelligens och vishet som är utan ett erkännande av det Gudomliga är falsk. Alla de människor som inte erkänner det Gudomliga, utan naturen i stället för det Gudomliga, tänker nämligen från det

som är sinnligt och kroppsligt och är uteslutande kroppsligt sinnade människor, hur lärda och bildade de än anses vara i världen²²⁷. Deras lärdom höjer sig inte över det som utbreder sig framför ögonen i världen. Detta bevarar de i minnet och tänker på det nära nog på ett materiellt sätt, och dock är det samma kunskaper som används av de sant intelligenta människorna till att forma sitt förstånd. Med vetenskaper avses sådana experimentella kunskaper eller erfarenhetsrön av varjehandas slag^a som fysik, astronomi, kemi, mekanik, geometri, anatomi, psykologi, filosofi, världshistoria, ävensom litteraturhistoria, kritiska studier och språk.

[2] Inte heller de prelater som förnekar det Gudomliga lyfter sina tankar högre än till sådana sinnliga föreställningar som tillhör den yttre människan. De lärdomar som kommer från Ordet betraktar de inte annorlunda än andra människor betraktar vetenskaperna, och inte heller gör de dem till föremål för sin tankeverksamhet eller till minsta övervägande i ett upplyst och förnuftigt sinne, och detta på grund av att de inre delarna av sinnet hos dem är tillslutna tillsammans med de yttre delarna som ligger dessa närmast. Att hos dem de inre såväl som de yttre delarna av sinnet är tillslutna beror på att de har vänt ryggen mot himlen och vänt sig bort från de lärdomar som skulle kunna rikta blicken ditåt, vilka, som redan påpekats, är sådana inre kunskaper som tillhör människosinnet. Därför kan de inte se vad som är sant och gott, ty det goda och sanna är för dem insvept i tjockt mörker, medan det falska och onda är i ljus.

[3] Icke desto mindre kan kroppsligt sinnade människor tänka och resonera, och somliga skickligare och skarpsinnigare än andra, men de resonerar med utgångspunkt från sinnenas bedrägligheter, som de bestyrker med hjälp av sina kunskaper, och eftersom de kan resonera på detta sätt tror de sig vara visare än andra²²⁸. Den eldighet som upptänder deras resonemang med sin känsla är en eldighet som kommer av självkärlek och världskärlek. Det är dessa människor, som är i falsk intelligens och vishet, som Herren avser i *Matteus* evangelium, när han säger:

Med seende ögon ser de intet, och med hörande öron hör de intet, och inte heller förstår de något. (*13:13–15.*)

Och på ett annat ställe i samma evangelium:

Detta är dolt för de lärda och kloka och uppenbarat för dem som är som barn. (*11:25.*)

354. Jag har fått tillstånd att tala med många av de lärda efter deras bortgång ur världen, med några av de mest beryktade och genom sina skrifter berömda i den litterära världen, och med andra som inte var lika berömda, men som ändå var i besittning av en djup visdom. De som av hjärtat förnekat det Gudomliga, hur mycket de än bekänt det med munnen, blir så dumma att de knappast ens kan fatta någon sanning om det naturliga samhällslivet, och än mindre om det andliga. Jag förnam, och till och med såg, att det inre av deras sinne var så tillslutet att det verkade helt svart – sådant framställs fullt synligt i den andliga världen – och att de därför inte kunde uthärda något himmelskt ljus, och följaktligen inte heller kunde låta någon inflytelse från himlen komma in. Detta svarta utseende, som deras inre hade antagit, var intensivare och mer utbrett hos dem som använde sitt kunskapsförråd till att bekräfta sig emot det Gudomliga. I det andra livet tar sådana människor med nöje emot allt falskt och suger åt sig det som en svamp suger åt sig vatten, och de avvisar allt sant, såsom en elastisk benvävnad^a stöter bort allt som faller på den. Det sägs också att det inre hos dem som har befäst sig emot det Gudomliga och för naturen är benartat. Deras huvud ser ut som en förhårdnad som av ebenholts^b, som sträcker sig ända ned till näsan, vilket är ett tecken på att de inte längre har någon förnimmelseförmåga. De som är sådana nedsänks i avgrunder som ser ut som träsk, vari de plågas av fantasier som deras falskheter förvandlas till. Deras helvetiska eldighet är ett begär efter ära och anseende som driver den ene till att angripa den andre och att av djävulskt raseri tortera alla i sin närhet som inte dyrkar dem som gudaväsen. Så uppför de sig ömsevis mot varandra. I sådant vänds all världslig lärdom som inte anammat ljus från himlen genom att erkänna det Gudomliga.

355. Att dessa människor är sådana i den andliga världen, när de kommer dit efter döden, kan man sluta sig till av det som nu följer. Allt som finns i det naturliga minnet och som står i omedelbar förbindelse med det sinnliga som tillhör kroppen – såsom det kunskapsförråd som omnämnts strax ovan – blir då överksam, och endast de förnufts slut som man kan dra därav kan i den andliga världen användas i tanken och talet. Människan tar nämligen med sig hela sitt naturliga minne, men det som finns där tar hon inte i övervägande och det kommer inte in i tanken som när hon levde i världen. Intet kan tas fram ur detta minne och uppvisas i andligt ljus, eftersom det inte har något samband med detta ljus. De förnufts- eller förståndsgrader däremot

som människan förvärvat sig genom sina kunskaper medan hon levde i kroppen stämmer överens med den andliga världens ljus. I den mån människans ande genom insikter och kunskaper lärt sig att bli förnuftig medan hon levde i världen, i samma mån är hon därför också förnuftig efter att ha blivit löst från kroppen. Då är människan nämligen en ande, och det är anden som tänker i kroppen²²⁹.

356. För dem som genom insikter och kunskaper skaffat sig förstånd och vishet, och som använt allt de lärt sig till att utföra en nytta i livet och samtidigt erkänt det Gudomliga, älskat Ordet och levt ett andligt moraliskt liv (varom ovan, nr 319), för dem har deras kunskaper tjänat såsom ett medel till att bli visa och även till att stärka det som hör till tron. Jag har förnummit, och till och med sett, att det inre av deras sinne är liksom upplyst av ett till färgen strålande vitt, eldrött eller himmelsblått ljus, såsom hos genomskinliga diamanter, rubiner och safirer, och detta allteftersom de med hjälp av kunskaper befäst sig i det Gudomliga och de Gudomliga sanningarna. Sann intelligens och vishet ter sig på detta sätt, när de framställs synbara i den andliga världen. De får detta utseende från himlens ljus, som är det Gudomliga sanna som utgår från Herren, och som all intelligens och vishet kommer ifrån (se ovan, nr 126–133).

[2] De områden inom vilka detta ljus visar sig, och där skiftningar liksom av färger uppkommer, är sinnets inre områden. Det är när man bekräftar sig i Gudomliga sanningar genom sådant som finns i naturen, och alltså i vetenskaperna, som sådana färgskiftningar uppstår²³⁰. Människans inre sinne tar nämligen alla de insikter och lärdomar som finns i det naturliga minnet i övervägande. Det inre sinnet så att säga luttrar de insikter och lärdomar som kan tjäna till att bekräfta de Gudomliga sanningarna i den himmelska kärlekens eld och liksom lösgör och renar dem tills de blir till andliga begrepp. Att det förhåller sig så vet människan inte om så länge hon lever i kroppen, eftersom hon tänker såväl på ett naturligt som på ett andligt sätt när hon är i den. Det som hon då tänker andligen uppfattar hon inte, utan endast det som hon tänker på ett naturligt sätt. Men när hon kommer in i den andliga världen uppfattar hon inte vad hon tänkte naturligen i världen, utan vad hon tänkte andligen. Så förändras tillståndet.

[3] Av detta framgår det att det är med hjälp av insikter och kunskaper som människan blir andlig och att dessa insikter och kunskaper också är medel till att bli vis, men att endast de blir visa som i sin tro och i sitt liv erkänt det

Gudomliga. Det är också sådana människor som välkomnas i himlen framför andra, och de befinner sig där bland dem som är i mitten (nr 43), därför att de mer än andra är i ljus. Dessa är de förståndiga och visa i himlen, som ”skall lysa såsom fästet lyser” och ”såsom stjärnor”, medan de enkla och okonstlade är de som har erkänt det Gudomliga, älskat Ordet och levt ett andligt moraliskt liv, men som inte på samma sätt har utbildat det inre av sinnet med hjälp av insikter och kunskaper. Det mänskliga sinnet är som en jordmån, som blivit det den är genom att man odlat den.

* *Dan. 12:3.* (Översättarens anmärkning.)